

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

Sayı : B.07.0.BMK.0.06.12.390

Konu : Kamu harcamalarında
ek mali yükler

26.07.2010 11294

.....
..... **BAKANLIĞINA**
..... **BAŞKANLIĞINA**
..... **MÜSTEŞARLIĞINA**
..... **GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE**
..... **VALİLİĞİNE**
..... **REKTÖRLÜĞÜNE**

Bilindiği üzere, 20/11/2008 tarihli ve B.07.0.BMK.0.06.12.390-18740 sayılı genel yazımızda; merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, ilgili mevzuatı ve/veya abonelik sözleşmesinde yer alan hükümlere göre gecikme zammı, gecikme cezası, gecikme faizi ve benzeri adlar altında tahakkuk ettirilen ödemeler ile Enerji Piyasası Müşteri Hizmetleri Yönetmeliğinin ilgili hükümlerine göre elektrik faturalarında yer verilen reaktif enerji bedellerini, anaparaları ile birlikte anaparanın ödeneceği bütçe tertiplerinden ödemeleri gerektiği belirtilmişti.

Ancak, idarelerin bütçe uygulamalarının izlenmesi, muhasebe kayıtlarının ve kesin hesaplarının incelenmesi neticesinde, ödenek yetersizliği gerekçesiyle elektrik, doğalgaz, su ve telefon faturalarını ödeyemeyen ya da bu faturaların geç ödenmesi nedeniyle gecikme zammı ya da gecikme faizi ödemek zorunda kalan bazı idarelerde;

- Söz konusu giderlere ilişkin ödeneklerin tefrik edildiği amaçlar dışında aynı tertipte yer alan diğer ihtiyaçların temininde kullanıldığı ya da bütçelerinin diğer gider tertiplerine aktarılarak kullanıldığı,

- Mal ve hizmet alım giderlerine ilişkin ödeneklerden bir kısmının kullanılmayarak iptal edildiği,

tespit edilmiştir.

Bu tespitler ve konuya ilişkin uygulamada ortaya çıkan tereddütler dikkate alınarak aşağıda yer alan esaslar belirlenmiş olup kamu kaynaklarının etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun kullanılmasını sağlamak bakımından uygulama bu esaslar dahilinde yürütülecektir.

Bu yazıda; elektrik, doğalgaz, su ve telefon faturalarının zamanında ödenmemesi ve bazı yükümlülüklerin zamanında yerine getirilmemesi nedeniyle ilgili mevzuatı ve/veya abonelik sözleşmesine göre gecikme zammı, gecikme cezası, gecikme faizi ve benzeri adlar altında tahakkuk ettirilen tutarlar ile elektrik faturalarında yer verilen reaktif enerji bedellerinin tamamı birden ek mali yük olarak ifade edilecektir.

I- Ek Mali Yüke Meydan Verilmemesi İçin Alınması Gereken Tedbirler

İdareler, ek mali yükü karşılamamaları bakımından, ödemelerini ve yükümlülüklerini zamanında yerine getirecekler ve bunun için gerekli her türlü tedbiri alacaklardır. Bu kapsamda idarelerce;

1- Merkez ve merkez dışı birimlerin gerçek ihtiyaçlarının tespit edilerek, bütçe tekliflerine yansıtılmasını sağlayacak mekanizmaların geliştirilmesi,

2- Bütçe teklifleri hazırlanırken, ödenek teklif tavanları dikkate alınarak, ek mali yükümlülük doğurabilecek ihtiyaçlara öncelik verilmesi, Bakanlığımızla yapılacak bütçe görüşmelerinde de ek mali yüke neden olabilecek ihtiyaçların gerekçeli olarak ve öncelikle gündeme getirilmesi,

3- Mevcut ödeneklerin merkez dışı birimlerin ihtiyaçları dikkate alınarak gönderilmesi; ödenek kullanımlarının takip edilerek, ödenek gönderme belgesine bağlanan ancak, kullanılmayan ödeneklerin tenkis edilerek ödenek ihtiyacı bulunan muhasebe birimlerine gönderilmesi,

4- Serbest ödeneklerin tamamının merkez dışı birimlere gönderilmesi yerine, makul bir miktarının sonradan ortaya çıkabilecek ihtiyaçları karşılamak üzere ihtiyaten tutulması,

5- Mevcut ihtiyaçlarının yanı sıra yıl sonu gerçekleşme tahminlerinin de dikkate alınarak, merkez dışı birimlerin ödenek ihtiyaçlarından merkez birimlerin anında bilgilenmesini sağlayacak imkanların oluşturulması, bu amaçla telefon ve faksın yanı sıra bilgi işlem teknolojilerinin ve elektronik ortamların etkin kullanımının sağlanması,

6- Elektrik, doğalgaz, su ve telefon giderlerini karşılamak amacıyla ödeneklerin gerek aynı tertipte yer alan diğer gider türlerine ilişkin ihtiyaçların gerek bütçe içi ödenek aktarma suretiyle bütçenin diğer tertiplerindeki diğer gider türlerine ilişkin ihtiyaçların karşılanmasında hiçbir şekilde kullanılmaması ve buna neden olabilecek bir taahhüde ve harcamaya girişilmemesi,

7- Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinde ödenek yetersizliği nedeniyle ödenemeyen elektrik, doğalgaz ve su faturalarının ödeme emrine bağlanarak ivedilikle muhasebe birimlerine intikal ettirilmesi ve muhasebe birimlerinde bu tutarların bütçeleştirilmiş borçlar hesabına alınması, bütçe imkanlarının kullanılmasında ve merkez dışı birimlere ödenek gönderilmesinde bütçeleştirilmiş borçlar hesabındaki bu tutarların öncelikle değerlendirilmesi,

8- Mevcut ödeneklerin elektrik, doğalgaz, su ve telefon giderlerine ilişkin ihtiyaçları karşılayıp karşılamayacağı hususunun sürekli gözden geçirilmesi ve ortaya çıkabilecek ödenek ihtiyacını karşılamaya yönelik tüm tedbirlerin alınması,

9- Ortaya çıkabilecek ödenek ihtiyacının öncelikle bütçe imkanlarıyla karşılanmaya çalışılması bu kapsamda, bütçe içi aktarmanın yanı sıra özel bütçeli idarelerde likit ve gelir fazlası ödenek kaydı işlemleriyle ödeneğin temin edilmesi,

10- Söz konusu mal ve hizmetlerin tüketiminde azami tasarrufu sağlayacak tedbirlerin alınması,

11- Elektrik tüketimi ile ilgili olarak, ilave maliyete yol açan reaktif enerjiyi önlemek için kompanzasyon sistemlerinin kurulması ve etkin çalıştırılmasının sağlanması,

12- Gerek merkez gerek merkez dışı birimlerde kamu kaynaklarının kullanımında ve ihtiyaçların karşılanmasında verimlilik ve etkinliğin temini ve önceliklendirme anlayışının yerleşmesini sağlayacak gerekli düzenleme ve bilgilendirmenin yapılması,

gerekmektedir.

Buna ilaveten, merkez dışı birimlerce ayrıca;

1- Merkez dışı birimlerin ödenek ihtiyacının doğru tespit edilebilmesi bakımından bütçe imkanları da dikkate alınarak ihtiyaçların gerçekçi olarak belirlenmesi ve merkez birimlere bildirilmesi,

2- Ödenek gönderme belgesiyle verilen harcama yetkisinin öncelikle elektrik, doğalgaz, su ve telefon giderlerine ilişkin ihtiyaçların karşılanmasında kullanılması, söz konusu ihtiyaçlar karşılanmadan diğer gider türlerine ilişkin ihtiyaçların temininde kullanılmaması,

3- Ödenek gönderme belgesiyle verilen harcama yetkisinin elektrik, doğalgaz, su ve telefon giderlerine ilişkin ihtiyaçları karşılayıp karşılamayacağı hususunun sürekli gözden geçirilmesi ve ortaya çıkabilecek ödenek ihtiyacının zamanında karşılanması amacıyla merkez birimlere bildirilmesi,

4- Ödenek gönderme belgesiyle verilen harcama yetkisinin birimin ihtiyaçlarından fazla olması halinde, mevcut ödeneklerin etkin kullanımı bakımından, kullanılmayacak ödeneğin tenkis edilmesi amacıyla merkez birimlerin bilgilendirilmesi,

gerekmektedir.

II- Ek Mali Yükün Ödenmesinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

1- İdarelerin kendilerinden talep edilen, her hangi bir ek mali yükü ödeyebilmeleri için öncelikle ek mali yükün;

- a) Yasal veya sözleşmeye bağlı hukuki bir dayanağının bulunması,
- b) Zamanaşımına uğramamış olması,
- c) Terkin, mahsup vb. sebeplerle ortadan kalkmamış olması,
- d) Kanıtlayıcı belgesinin bulunması,

gerekmektedir.

2- Bu şartların tamamını birden sağlamayan ek mali yük ödenmeyecektir.

3- Herhangi bir ek mali yükü ilgili olarak yukarıda belirtilen şartların bulunup bulunmadığının araştırılmasından harcama yetkilileri ve gerçekleştirme görevlileri sorumludur.

4- Ek mali yükü ilgili ödeme emri belgesine bağlanacak kanıtlayıcı belgeler hususunda, Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğindeki düzenlemeler esas alınacaktır.

III- Ek Mali Yükün Muhasebeleştirilmesi

Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin elektrik, doğalgaz, su ve telefon faturalarının zamanında ödenmemesi ve bazı yükümlülüklerin zamanında yerine getirilmemesi nedeniyle ilgili mevzuatı ve/veya abonelik sözleşmesine göre gecikme zammı, gecikme cezası, gecikme faizi ve benzeri adlar altında ödenen tutarların muhasebeleştirilmesi işlemi, 06/4/2010 tarihli ve B.07.0.MGM.0.46-802/04684 sayılı genel yazımıza göre yapılacaktır.

IV- İlgililerin Sorumluluęu

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 71'inci maddesinde kamu zararına ilişkin düzenleme yapılmıştır. Buna göre kamu zararı, kamu görevlilerinin kasıt, kusur veya ihmallerinden kaynaklanan mevzuata aykırı karar, işlem veya eylemleri sonucunda kamu kaynağında artışa engel veya eksilmeye neden olunması şeklinde tanımlanarak; kontrol, denetim, inceleme, kesin hükme bağlama veya yargılama sonucunda tespit edilen kamu zararının, zararın oluştuğu tarihten itibaren ilgili mevzuatına göre hesaplanacak faiziyle birlikte ilgililerden tahsil edileceği, kamu zararının, bu zarara neden olan kamu görevlisinden veya diğer gerçek ve tüzel kişilerden tahsiline ilişkin usul ve esasların, Maliye Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği hükme bağlanmıştır. Bu yetkiye istinaden 27/9/2006 tarihli ve 2006/11058 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, 19/10/2006 tarihli ve 26324 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Üst yöneticiler, harcama yetkilileri, mali hizmetler birim yöneticileri ve iç denetçiler ile diğer kontrol, denetim ve incelemeye yetkili olanlar kamu kaynaklarının etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesi, yönetilmesi, kullanılması, korunması ve kötüye kullanılmamasına ilişkin olarak 5018 sayılı Kanunla verilen görev, yetki ve sorumluluklar çerçevesinde, ek mali yüke meydan verilmemesi bakımından bu yazıda yer verilen hususlara gerek merkez birimler gerek merkez dışı birimlerce uyulup uyulmadığını, gerekli tedbirlerin alınıp alınmadığını kontrol etmek, incelemek ve denetlemekle yükümlüdürler. Söz konusu kontrol, denetim ve incelemeler ile Sayıştayca kesin hükme bağlama ve mahkemelerce yargılama neticesinde, ek mali yük oluşması suretiyle kamu zararına neden olanlar hakkında, anılan Yönetmelik hükümleri çerçevesinde işlem yapılacaktır.

Bilgilerimi ve gereęini önemle arz/rica ederim.

Not: Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin taşra teşkilatlarına ve muhasebe yetkililerine gerekli duyuru ilgili valilik tarafından ivedilikle yapılacaktır.

(İnternet Adresi: www.bumko.gov.tr)